

Olje- og energiminister Tina Bru

Olje- og Energidepartementet
Postboks 8148 Dep 0033 OSLO

Bergen 10. desember 2020

Innspill til regjeringens arbeid med energimeldingen

Olje og gass

Hovedmålet til energimeldingen må være å peke på de strategiske satsningsområdene som tilrettelegger for ny industriutvikling og samtidig fører oss til nullutslippssamfunn innen 2050. Det er stor usikkerhet om utviklingen i oljepris og petroleumsinvesteringer de neste årene. Likevel tilsier både levetiden på eksisterende felt og forventede investeringer i nye felt at olje og gass fortsatt vil ha et høyt aktivitetsnivå fremover. Teknologien og kompetansen fra disse næringene vil være avgjørende for å skape vekst i nye forretningsområder som allerede er under utvikling, for eksempel CCS, havvind, offshore havbruk, hydrogen og ammoniakk.

Våre innspill:

- *Regjeringen må sikre effektiv drift med lavest mulig karbonutslipp av eksisterende olje- og gassproduksjon.*
- *Regjeringen må legge til rette for effektiv drift og vedlikehold av olje- og gassfelt i senfase/haleproduksjon.*
- *Nettinfrastruktur for elektrifisering av petroleumsinstallasjoner bør der det er relevant, utvikles med tanke på at den også kan tjene som eksportsystem for havvind. Slike områdeløsninger bør normalt planlegges tilknyttet sterke punkt i nettet, slik at de minimerer behovet for tiltak i nettet.*

Kraftsystemet

Kraftsystemet må ses i en helhet. I dag hindrer linjekapasitet i Bergensregionen utvikling av nye næringer og grønne arbeidsplasser. Statnett har allerede identifisert et underskudd i nettkapasitet på 2 800 MW de neste årene, hvorav ca. 1 000 MW skyldes elektrifisering og nedleggelse av gasskraftverket på Mongstad. Statnett har gitt avslag til alle nye tilkoblinger som krever kraft til elektrifisering og til industrietableringer. Dette betyr at det er minst 5 år før kortsiktige tiltak vil muliggjøre nyetableringer og gjennomføre skalering av initiativ (f. eks. Northern Lights/Langskip) på Kollsnes, hydrogenproduksjon og gjennomføring av vedtatte politiske investeringer.

Vårt innspill:

- *Regjeringen må gjennomføre kortsiktige tiltak for å unngå at gryteklare grønne industriprosjekter ikke realiseres på grunn av mangel på nettkapasitet. Regjeringen må på lengre sikt bygge ut ny og oppgradere eksisterende infrastruktur for å sikre at vi lykkes med elektrifisering, klimamål, næringsutvikling og jobbskaping.*

Det bør lages en plan for norsk havvindindustri, både med tanke på utbygging av havvind i norske farvann og med tanke på eksport av teknologi og tjenester til det internasjonale havvindmarkedet. Satsningen vil bidra til å utvikle avanserte norske arbeidsplasser i verftsindustrien, i offshore utstyrsindustrien, samt i maritime industri ellers. Strømmen fra norske havvindparker har flere potensielle sluttbrukere, som f.eks. oljeplattformer, havbruk, ny industri på land eller til havs eller installasjoner for produksjon og lagring av hydrogen/ammoniakk. Det kan også tenkes at man sender strømmen rett fra en norsk havvindpark til kontinentet.

Våre innspill:

- *Regjeringen utarbeider en konkret og målsatt strategi for utbygging av havvind på norsk sokkel.*

- *Regjeringen sikrer finansieringsplan, virkemidler og rammebetingelser som sikrer rask utbygging og realisering av prosjekter innen flytende havvind. Virkemidlene innrettes slik at små- og mellomstore leverandørbedrifter får minst like gode incentiver som petroleumsnæringen fikk (i etableringsfasen) til å satse på marin fornybar energi.*
- *Norsk havvindsatsing må utvikles slik at den sikrer et helhetlig og velfungerende kraftsystem.*
- *Norge må delta i den europeiske utviklingen av havvind, både mht. arealdisponering og nettutvikling, og offshore hydrogenproduksjon med tilhørende transport og lagring.*
- *Myndighetene styrker arbeidet med helhetlig marin arealplanlegging for Nordsjøen.*
- *Regjeringen følger opp arbeidet med EU-taksonomien for å sikre at norske interesser blir godt ivaretatt.*

Offentlige anbud og anskaffelser

Ambisiøse klimakrav i offentlige anbud har gitt tydelig effekt. Næringslivet ønsker å levere nullutslippsløsninger så fort de etterspørres. Oppstartsrisikoen er imidlertid fortsatt for høy i veldig mange prosjekter, og mange prosjekter får ikke støtten som gjør at de kan komme ordentlig i gang.

Med beslutningen om å realisere CCS-prosjektet «Langskip» åpnes mulighet for storskala produksjon av hydrogen med CO₂-håndtering. Sammen med støtte til prosjekt på Mongstad for utvikling av en komplett forsyningskjede for flytende hydrogen til den maritime industrien, gir dette betydelig potensial for bruk av utslippskrav i offentlige anskaffelser som kan øke norsk grønn konkurransekraft. CCS-prosjektet Langskip vil også gi incentiver for internasjonale aktører å etablere industri i nærheten av karbonlagringsanlegget i Øygarden.

Våre innspill:

- *Regjeringen setter nullutslippskrav i offentlige anbud som legger til rette for oppbygging av kommersielle produksjonsanlegg for hydrogen, ammoniakk og batterier.*
- *Regjeringen kommer med virkemidler og krav som stimulerer til at industriprodukter og tjenester tar i bruk karbonfangstteknologi.*

Satsningen på eksport av teknologi og tjenester for fornybar energiproduksjon

Norges komparative fortrinn innen eksport ligger i vår kompetanse innen den brede energisektoren der vi på mange områder er verdensledende og der utvikling og implementering av ny teknologi og tjenester skjer i høyt tempo. Dette har man greid ved å prioritere gunstige rammevilkår for satsningsnæringer i en oppstartsfase.

Avtaler for sektorer, bransjer eller verdikjeder der næringen og myndighetene sammen forplikter seg til mål og virkemidler vil gi mer forutsigbarhet og risikovilje fra det private næringslivet. Avtalene kan også bidra til å sikre norsk innhold i offentlige anbud, norsk kompetanseoppbygging og skape hjemmemarkeder som er viktig for eksportsatsningen. Norske myndigheter må sette klare og målsatte strategier for fremvoksende energibransjer for å unngå at satsningene blir utkonkurrert av andre lands satsninger på samme næringer.

Norge må fokusere på industripolitikken i tillegg til energiproduksjon. Det betyr at vi innenfor fornybar energi må ha ambisjoner om å bygge opp en internasjonale leverandørindustri slik vi har gjort det for Olje og Gass.

Eksempler på næringer og verdikjeder der det er relevant å lage sektoravtaler: grønn skipsfart, havbruk, havvind, batteri, hydrogen, tidevanns- og bølgekraft, sol, karbonfangst, -lagring og bruk, olje og gass.

Våre innspill:

- *Regjeringen intensiverer satsningen på eksport av teknologi og tjenester for fornybar energiproduksjon.*
- *Regjeringen etablerer sektoravtaler mellom energinæringen og myndighetene som konkretiserer eksportsatsningene. De nasjonale og globale klyngene og regionale næringsforeninger involveres i arbeidet for å sikre bred regional forankring med eksportmiljøene.*

For ytterligere informasjon:
Johannes Magnus
Næringspolitisk rådgiver, Bergen Næringsråd
Mobil: 90 26 70 83

Med vennlig hilsen
BERGEN NÆRINGSRÅD

Marit Warncke
Administrerende direktør

På vegne av Bergen Næringsråds ressursgruppe Energi

Cecilie Sælen, Partner Idévekst Energi	Benedicte Nilssen, Leder samfunnskontakt BKK	Linda Litlekalsøy Aase, EVP Aker Solutions	Aina Margrethe Berg Konserdir. NORCE	Are Opstad Sæbø Prosjektleder Greenstat	Ingrid Hitland Adm. dir. BiR Avfallsenergi
Kristin Guldbrandsen Frøysa, Energidirektør UiB	Owe Hagesæther Daglig leder GCE Ocean Technology	Mona Riis Manager O & M Equinor	Cristian Carter Valdes Daglig leder Coast Center Base	Nils-Ottar Antonsen Instituttleder Høgskolen på Vestlandet	Arne Thorsen Kolle, Kommersiell sjef Technology Centre Mongstad
Mads Eidem Daglig leder DNV GL, Bergen	Herlaug Louise Fyhn Kundeansvarlig Fornybar DNB, Bergen	Lars Henrik Hosøy Manager Aibel Bergen			